

дал нам понимание роли биосферы и космоса, их взаимодействия, находящего отражение в разнообразных современных научных направлениях.

Заслуга академика В.И. Вернадского состоит в том, что он впервые представил живую материю и человека как ее часть, а также человеческий разум как действующую силу Вселенной.

В январе 2005 года зонд «Гюйгенс» успешно опустился на поверхность Титана, спутника Сатурна [13], что позволяет заключить, что граница ноосферы В.И. Вернадского временно проходит сейчас там.

Литература:

1. Энциклопедист (значения) [Электронный ресурс] : Материал из Википедии – свободной энциклопедии : Версия 37460860, сохранённая в 07:00 UTC 14 января 2013 / Авторы Википедии // Википедия, свободная энциклопедия. – Электрон. дан. – Сан-Франциско : Фонд Викимедиа, 2013. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/?oldid=37460860>.
2. Список редакторов и авторов «Энциклопедического словаря Брокгауза и Ефрона» [Электронный ресурс] : Материал из Википедии – свободной энциклопедии : Версия 59654693, сохранённая в 17:34 UTC 22 ноября 2013 / Авторы Википедии // Википедия, свободная энциклопедия. – Электрон. дан. – Сан-Франциско : Фонд Викимедиа, 2013. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/?oldid=59654693>.
3. Корзун В.П. Г.В. Вернадский – историк русской исторической науки (продолжающая традиция или новый взгляд?). // Вестник Омского университета. – 1996. – Т. 1996 (Вып. 1.). – С. 54–58.
4. Вернадский, Владимир Иванович [Электронный ресурс] : Материал из Википедии – свободной энциклопедии : Версия 60336539, сохранённая в 08:01 UTC 27 декабря 2013 / Авторы Википедии // Википедия, свободная энциклопедия. – Электрон. дан. – Сан-Франциско : Фонд Викимедиа, 2013. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/?oldid=60336539>.
5. Вернадский В.И. Кант и естествознание XVII столетия. // Вопросы философии и психологии. – 1905. – Т. 1905 (№ 76). – Р. 1–25.
6. Шубин В.И. Кант и Вернадский. [Электронный ресурс] : / Электронная библиотека «Наука и техника». – 30 августа 1999 года. – Режим доступа : <http://n-t.ru/tp/in/kv.htm>.
7. В.И. Вернадский. Ученый. Мыслитель. Гражданин. Труды ученого и литература про него из фондов Национальной библиотеки Украины имени В.И. Вернадского : библиографический указатель, составители: Л.В. Беляева, Л.С. Новосёлова и др. ; Науч. ред. В.Ю. Омельчук. – Киев, 2003. – 260 с.
8. Пятибратова Т.Б. Биография В.И. Вернадского [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.tstu.ru/win/kultur/nauka/vernad/biover.htm>.
9. Вернадский В.И. Дневники 1917–1921. Январь 1920 – март 1921. Наукова думка : Киев, 1994 ; с. 271.
10. Торбаков И. Приподнимаю завесу мифологизированной истории. // Русская мысль. – 1998. – 10 декабря 1998 (№ 4249). – С. 1-5. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ukrstor.com/ukrstor/nasu-80.html>.
11. Вернадский В.И. Избранные сочинения / т. I–IV – изд-во АН СССР, 1954–1960.
12. Вернадский В.И. Живое вещество биосферы. – М. : Наука, 1994 – с. 672.
13. Вернадский В.И. Биосфера и ноосфера. Москва : Айрис-пресс. – 2004. – 573 с.
14. Степин В.С., Философия науки. Общие проблемы. – М. : 2006. [Электронный ресурс] // Центр гуманитарных технологий. Режим доступа : <http://gtmarket.ru/laboratory/basis/5321>.
15. Гюйгенс (зонд). Материал из Википедии – свободной энциклопедии : Версия 60711096 с. в. У. я. А. В. В., свободная энциклопедия. – Электрон. дан. – Сан-Франциско : Фонд Викимедиа, 2014. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org/?oldid=60711096>.

Мокієнко С. В., Пекліна Г. П., Ситнікова К. Г., Берестецька Т. О., Бачеріков В. А. Національний геній. (До 150-річчя від дня народження В.І. Вернадського, українського вченого, засновника геохімії, біогеохімії, радіогеології)

Анотація. Робота присвячена основним періодам життя та наукової діяльності великого вченого і мислителя, академіка В.І. Вернадського (1863-1945). Геохімік і мінералог на початку наукового шляху, В.І. Вернадський надалі створив цілісну картину розвитку нашої планети, пов'язавши у своїй теорії дані геології з наукою про життя і людину.

Ключові слова: геохімія, біогеохімія, біосфера, ноосфера.

Mokienko S., Peklina G., Sytnikova K., Berestetska T., Bacherikov V. National Genius. (By the 150th anniversary of the birth of V. Vernadsky, the Ukrainian scientist, founder of geochemistry, biogeochemistry, radiogeology)

Summary. The work focused on the main periods of the life and scientific work of the great scientist and thinker, academician V. Vernadsky (1863-1945). Geochemist and mineralogist at the beginning of his scientific way, V. Vernadsky created a complete picture of the development of our planet, linking the data with the science of geology and the life of man in his theory.

Key words: geochemistry, biogeochemistry, biosphere, noosphere.

Резніченко Н. Ю.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Резніченко Ю. Г.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Веретельник О. В.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Красько М. П.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Головкін А. В.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Бочарова В. В.,

Запорізький обласний шкірно-венерологічний клінічний диспансер,
кафедра дерматовенерології та косметології
з циклом естетичної медицини ФПО
Запорізького державного медичного університету

Пекліна Г. П.,

Одеський медичний інститут
Міжнародного гуманітарного університету

Бочаров В. А.,

Одеський медичний інститут
Міжнародного гуманітарного університету

Куц Л. В.,

Медичний інститут
Сумського державного університету

Гладчук В. Є.,

Донецький національний медичний університет імені Максима Горького

ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ КОСМЕТОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ДОДИПЛОМНОЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІВ І КОСМЕТОЛОГІВ

Анотація. В статті описані основні принципи викладання косметології під час додипломної та післядипломної освіти дерматовенерологів. Зроблено акцент на певній тематиці, що має практичне значення в роботі косметолога, зокрема зі спеціальності «провізор-косметолог».

Ключові слова: косметологія, додипломна та післядипломна освіта.

Постановка проблеми. Сучасна косметологія стала невід'ємною частиною не лише дерматовенерологічної

практики, але й предметом поглиблених наукових досліджень. Досить важко уявити собі лікування шкірних хвороб без врахування правильного косметологічного догляду, а інколи і специфічних косметологічних процедур. Але надання косметологічної допомоги не може відбуватись без дерматологічних знань [1, с. 5].

Так, наприклад, використання хімічних пілінгів (за відсутності протипоказань) дає позитивні результати при «некосметологічних» хворобах Дар'є, Девержи, іхтіозах. Лікування вугрової хвороби не може відбуватись без косме-

тологічної механічної екстракції комедонів, застосування пілінгів, лазерної корекції рубців пост-акне. Сьогодні вимагає від дерматовенеролога глибоких знань з косметології, а від практикуючого косметолога – дерматологічних знань, що необхідні на етапі вузівської підготовки, але які можливо отримати в процесі післядипломної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. При викладанні основ косметології (на тематичних курсах) на етапах як додипломної, так і післядипломної освіти ретельну увагу слід приділити наступним темам:

- 1) будова та функції шкіри;
- 2) діагностика стану шкіри та постановка дерматологічного та косметологічного діагнозу;
- 3) пілінги;
- 4) ін'єкційні методики в косметології;
- 5) апаратні методики в косметології;
- 6) клінічна фармакологія та косметологія;
- 7) основні естетичні проблеми шкіри та їх корекція.

Однією з актуальних тем практичних та лекційних занять на цих етапах є саме «Будова та функції шкіри». Оскільки знання щодо структури шкіри на різних рівнях (від молекулярного до органного), функціонування структурних утворень шкіри, нормальної і патологічної анатомії та фізіології шкіри дають глибоке розуміння фізіологічних і патологічних процесів, що мають місце у зовнішньому покрові організму. Це сприяє вибору оптимальних, найбільш ефективних і безпечних, індивідуалізованих косметологічних процедур для осіб з різними характеристиками шкіри. Розгляд цієї теми має відбуватись в аспекті нерозривності з практичною косметологією. Наприклад, патологічні зміни епідермісу у випадках кератодермій → гіпертрофія рогового шару епідермісу за умов збереження його нормальної структури → можливість косметологічної корекції шляхом проведення хімічних пілінгів [2].

При розгляді теми «Діагностика стану шкіри» особливу увагу слід приділяти не лише особливостям візуального огляду, пальпації, але й таким сучасним інструментальним методам, як ультразвукове дослідження шкіри, термографія, використання лампи Вуда, трихосканування, хроматографія та ін.

Слід також робити акцент на особливостях постановки діагнозу косметологічним пацієнтам. При цьому слід враховувати не лише наявність патологічних утворень на шкірі, але й тип і колір шкіри, її однорідність або неоднорідність, наявність ознак фізіологічного та фотостаріння, тип старіння, оскільки всі ці параметри сприятимуть формуванню алгоритму у виборі найбільш ефективного та безпечного плану косметологічного ведення пацієнта. Так, наприклад, наявність комедональної форми вугрової хвороби є прямим показанням до проведення курсу хімічних пілінгів, але у осіб з III-VI типом шкіри за Фіцпатриком використання цієї методики може призвести до дисколорації шкіри. Відповідно, перед проведенням хімічних пілінгів у таких випадках необхідно оцінювати критерії ризику/користі.

При розгляді тем «Пілінги», «Ін'єкційні методики в косметології», «Апаратні методики в косметології» велика увага має приділяти не лише алгоритмам проведення процедур, але й загальним і індивідуальним показанням до них, абсолютним і відносним протипоказанням, можливим побічним ефектам та ускладненням після їх проведення, профілактиці.

Оскільки пілінги стали розповсюдженою процедурою, яка проводиться як з лікувальною, так і з профілактичною метою, під час лекційних і практичних занять з цієї теми слід окремо розглядати фізичні (шліфовку мікрочастинами, механічну дермабразію, ультразвуковий і лазерний пілінги); хімічні (фруктовими кислотами, трихлороцетовою кислотою, фенолом), ензимні пілінги (ферментами рослинного та тваринного походження). На практичних заняттях з косметології, присвячених хімічним і ензимним пілінгам, обов'язково повинні розглядатись пілінгові суміші, критерії їх вибору, алгоритми проведення поверхневих і середніх хімічних пілінгів, передпілінгова підготовка та постпілінгова реабілітація [6; 7].

Тема «Ін'єкційні методи в косметологічній практиці» є дуже великою за обсягом матеріалів, отже окремі практичні заняття потрібно присвячувати складовим темам. Ми радимо проводити окремі заняття за наступними підрозділами цієї теми: «мезотерапія», «біоревіталізація», «редермалізація», «біорепарація». Беручи до уваги актуальність, складність у виконанні, можливість тяжких побічних ефектів та ускладнень при проведенні певних ін'єкційних методик у косметологічній практиці, нами пропонується декілька лекційних і практичних занять проводити за наступними темами: «контурне моделювання гіалуроновою кислотою», «контурне моделювання гідроксиапатитом кальцію», «контурне моделювання полімолочною кислотою», «плазмоліфтінг», «ін'єкції аутофіброblastів».

Лекційний матеріал з наведених підрозділів повинен включати у себе показання та протипоказання до даних методик, їх можливі побічні ефекти та ускладнення, а практичні заняття мають бути присвячені технікам проведення процедур (починаючи з бесіди лікаря з пацієнтом, підписання інформованої згоди та закінчуючи реабілітацією особи в постін'єкційний період).

Окремі практичні заняття повинні мати на меті ознайомлення лікаря з особливостями ін'єкцій препаратів на основі ботулотоксину. Ці підрозділи теми присвячені загальним принципам введення ботулотоксину в організм людини, усуненню мімічних зморшок, корекції асиметрії обличчя, корекції форми обличчя, корекції гіпергідрозу.

Оскільки в практичній діяльності косметолога часто зустрічаються клінічні випадки, що вимагають одночасного застосування різних ін'єкційних методик, які потрібно правильно підібрати не лише за хімічним складом, але й за послідовністю проведення процедур, перервами між різними курсами, можливими комбінаціями протягом певного часового періоду, слід відокремити окремі практичні заняття, які були б присвячені ін'єкційній корекції верхньої та нижньої частини обличчя, зони шиї та «декольте». Протягом цих занять слід приділяти увагу як загальним принципам і алгоритмам комбінації різних процедур, так і розбору клінічних випадків.

Тематика ін'єкційних методів в косметології не повинна обмежуватись лише корекцією шкіри обличчя. Актуальними є також й інші теми: склеротерапія, ін'єкційний ліполіз та ін.

Практичні заняття за темою «Апаратні методики в косметологічній практиці» залежать від інструментального оснащення приміщень, пристосованих для відповідного навчання. Враховуючи розвиток приватної медицини, чисельність клінік, що оснащені новітнім косметологіч-